

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՐ ԱՅԼՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Ամսօրը 25րդ չրջանի բաժնորդագրին է 20 ֆրանգ. Թիւրքիայի և
Հայաստանի համար 10 ֆրանգ, ԿԱՆՏԱՆԿ. Կարեւոր է նաեւ բաժ-
նագրութիւնը քանի որ համար որ ուղարկէ, ամէն մէկ ամսականը
(Թիւրքիայի և Պարսկաստանի համար 1 ֆր.) հաշուելով: Նամակ
որդէպէս է զրկել այս հասցէով: M. PORTOUKALIAN
Directeur du journal Armenia
MARSEILLE (France)

ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ

ԹԻՒՆ 2

1909 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 13 ՇԲԺ.

(Հ. Յ. Հոկտեմբեր 31)

ԳԼՈՐԻՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ
մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւնները: Գոր-
ծար չէ վերագործունէլ հրատարակուած ձեռագիրները:
Մանուշակներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով:
Մանուշակներ միջկէտրը մասնագիտութեւ պիտի գործադրուին:

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la
Rédaction: Place Alexandre-Labadie, 17.

ԲԱՅՈՒԱԾ Է ԱՐՄԵՆԻԱԳՐՈՒԹԻՒՆ "ԱՐՄԵՆԻԱ" Ի ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ

1909 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 1910 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ամսօրը 25րդ տարեշրջանի բաժնորդագրին է 20 ֆրանգ (4 տուար ամե-
ական կամ 7 ռուբլ և 50 կպի. ուս-
ական) ամէն տեղի համար, ի բաց ա-
նակ Թիւրքիայի և Պարսկաստանը,
որոնց զրկուի կէս բաժնորդագրով, այ-
նքէն ամսօրը տարեշրջանին համար 10
ֆրանգ բաժնորդագրով: Կարելի է
ամսօրը ուղարկել, ամսական 2 ֆրանգ.
(1 ֆրանգ = 75 կպի.) հաշուելով, կամ
ֆրանգ Թիւրքիայի և Պարսկաստանի
համար:
Յայտնի է որդէն թէ անոնք որ
Արմենիայի Օթանդակի արձանագրու-
ած են մեր հրատարակած Օթանդա-
կական կանոնագրին համեմատ, ի-
նքուրեւ կուենան Արմենիա ստա-
նուլու, քանի որ անձի համար որ ուղեն,
նոյն ստացած լրագրի ծրարին մէջ
որակելով և կէս բաժնորդագրով, այ-
նքէն ամսօրը չրջանին համար 10
ֆրանգով կամ ամսական 1 ֆրանգով
կարելի է նաեւ Օթանդակի նշանակած
բաժնորդի հասցէին ուղղակի զրկել
թիւրք. 12½ ֆր. (2½ տուր.) բաժ-
նագրով:

Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգներ
Դեպքուսէց նահանգին մէջ բնակող-
ները դիւրութեան համար, կը նշանա-
կանք «Արմենիայի Օթանդակ»ներէն
Պարսկաստանի Պարսկաստանի հասցէն,
որին կարելի է գիտել թէ՛ բաժնոր-
դագրուելու և թէ՛ մեր հրատարա-
կած տետրակներ ու գիրքեր դիւրու-
ած ամսանալու համար: Ահա այդ
M. G. Berberian
100, Front str.
WORCESTER Mass

Նոյնպէս Նիւ Եորքի, Նիւ Ճէրզի
նահանգներին մէջ և ամենց մասնաւոր
որոնք գտնուողները կրնան գիտել
Արմենիայի Օթանդակներէն Տիար
Վիլհելմ Միլլեր-Տեմանին որի հասցէն է
Dikran Mizrakjian
421 P. O. Box
WEST HOBOKEN N. J.

ՏԵՂԱՔՈՒՈՒԹԻՒՆ

Արմենիայի խմբագրութեան գրա-
սեննակը Պոմոն (Beaumont) փո-
ղոցէն փոխադրուած է Ալէքսան-
տրը-Լապատիէ հրապարակը, թիւ
17 — Place Alexandre-Labadie, 17
(ancienne Place de la Rotonde),
որ կրնան Արմէ փողոցին քով և
Թիւրքիայի փողոցին մէջ գտնուող ծա-
ռաղարդ փոքրիկ հրապարակն է,
Յոյներէ եկեղեցիին հանգէպ, և որ
ասկէ առաջ կը կոչուէր «Բլաս տը
լա Բոդոնտ»:

Այս կը ծանուցանենք անոնց հա-
մար միայն որոնք Մարսէլլի մէջ գտն-
ուելով կուզեն տեսակցիլ Արմենիայի
խմբագիր-անօրէնին հետ, առաւօտ-
ները ժամը 10էն 11ի միջոցներ և
երեկոյները 4էն 5:

Իսկ նամակ զրկելու համար պէտք
է գործածել միշտ հետեւեալ պարզ
հասցէն որով աւելի ուղղակի և աւել
ի ապահովապէս կը հասնի մեր ձեռք
քան թէ փողոցի անուն իշխանակելով.
M. Portoukalian

Directeur du journal «Armenia»
MARSEILLE (France)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՈՁԴ

Այն բաժնորդներին որոնք նախօր-
էք 24րդ տարեշրջանի բաժնորդագրին
ամսօրը վճարած էին, 25րդ տարե-
շրջանին 24 թիւերը զրկելով վճա-
րած կը լինին քանի որ չըջանի հաշ-
ւէն իրենց մնացած պահանջը: Հե-
տեապէս այդ կարգի բաժնորդներն
եթէ ուզեն 25րդ տարեշրջանին հա-
մար իրենց բաժնորդագրին զրկել այժմ,
10 ֆրանգ միայն պէտք է զրկեն. իսկ
Թիւրքիայի կամ Պարսկաստանի մէջ
գտնուող նոյն կարգի բաժնորդները՝
5 ֆր. միայն:

ԲՈՎԱՆԻԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Անցեալի ուսումնասիրութիւնը պէտք է
առաջնորդէ ներկային. — Թիւրքիայի
ներկայ դրութիւնն ու մամուլի դիրքը. —
Հայերի Թիւրքիա. — Հայերի Ռուսիա.
— Նամակ Ամերիկայի Միացեալ-Նա-
հանգներէն (Ճէրզի Սիթի). — Թաւաշի
ճեպարի սպաննող Համբարձումեանի մա-
հալման վերահաստատում. — Սպա-
նուսեան փորձ Յովհաննէս Մաղաթեան
հայ վաճառականին վրայ. — Թիւրք-
իսկն լուրեր. — Կրեւտե. — Պարսկա-

տան. — Նուիրատուութիւններ Արմէ-
նիային. — Ստացուած հրատարակու-
թիւններ. — Գեղուի ի նպաստ կիլիկիայ.
— Մանուշակներ:

ԱՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԻ ԵՎ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԵՆԵՐԿՅՈՒՆ

Վերջին 30-35 տարիների մեր ազ-
գային պատմութիւնը, մեր հայրենի-
քի և արտասահմանի մէջ կատարուած
հայրական գործերը, պէտք է յատ-
կապէս ուսումնասիրել, ըմբռնելու հա-
մար մեր ազգային վիճակի զանազան
պահանջները ժամանակի փոփոխում
ներին համեմատ և փոքրիկատէ որոշ
եզրակացութեան մը գալու համար
թէ ի՞նչ ուղղութեան պէտք է հետեւիլ
ներկային մէջ:

Այդ ուսումնասիրութիւնը ճիշդ և
օգտակար լինելու համար պէտք է
կատարուի բազմակողմանի խուզար-
կումներով և անաչառութեամբ և ոչ
թէ կուսակցական կամ հակակուսակ-
ցական մոլեռանդութեամբ և մէկ կող-
մի միայն մտիկ ընելով:

Դժբաղդապէս մեր մէջ ճշմարիտ
քննադատական ոգին շատ կը պակսի
այժմ. Դործ մը քննադատած ժամա-
նակ կը նային թէ գործիչը ո՞ր կու-
սակցութեան կը պատկանի. եթէ
իրենց մարդերէն է, անպայման կը
գովեն այդ գործը և մինչև երկինք
կը բարձրացնեն գործիչը. իսկ եթէ
իրենց հակառակ կուսակցութեան մը
կը պատկանի, անպայման կը պարսա-
ւեն այդ միևնոյն գործը: Օրինակի
համար. Հնչակեանները Սասունի
1894ի կոռու, ուր 30,000 Հայեր կու-
տորուեցան, իբրև դիւցազնական մե-
ծագործութիւն մը կը պանծացունեն
միշտ որովհետև հոն գտնուած մի քա-
նի անձեր գլխաւորապէս Հնչակեան
կուսակցութեան հետ յարաբերու-
թիւն ունեցեր են այդ ժամանակ:
Միևնոյն տեղ միևնոյն շարժումը
կրկնուեցաւ 1904ին. այս անգամ
3,000 Հայ միայն ջարդուեցաւ, որի
համար Ամենայն Հայոց կաթողիկոս
Խորհման Հայրիկը պատուիրակու-
թիւն մը զրկեց եւրոպական տէրու-
թիւններին և Ամերիկայի Միացեալ-
Նահանգների նախագահին և այդ
առթով իրենց պաշտպանութիւն
խնդրեց: Բայց որովհետև այս ան-

գամ Դաշնակցականներ էին որ կըրկ-
ներ էին Սասունի մէջ միևնոյն դիւ-
ցազնական մեծագործութիւնը որով
Համբարձում Պալանտը «Իմեմ
Մուրադ» դարձած էր, պէտք է
կարգաւ 1905ի Հնչակեան թիւթիւր
(Սուրէն Պարթեանի խմբագրած
«Չայն Հայրենեակ»ը և այլն), տեսնե-
լու համար թէ ի՞նչ նախատեսուի բա-
ռերով յարձա՛ծ են այդ առթով
Դաշնակցականներին վրայ. պարզ
պէս ազգասիրտ կանաւէնի պէտք
ըսելով թէ 3000 Հայերի կոտորուե-
լուն պատճառ դարձան (կերի թէ
մեծագործութեան համար պէտք էր
որ 30.00) Հայեր կոտորուած լինէին):

Ահա ասոր համար ըսինք այս
յօդուածի սկիզբը թէ մեր ժամանա-
կակից պատմութեան ուսումնասիրու-
թիւնը ճիշդ և անաչառ լինելու հա-
մար պէտք է բազմակողմանի պրպը-
տումներով և հմտութեամբ կատար-
ուի և ոչ թէ մէկ կողմէ եկած ձայնի
միայն լսելով: Պէտք է կարգաւ և
քննել զանազան ուղղութեան պատկա-
նող թերթերը և իրենց յայտնած
կարծիքները: Մենք այդպիսի ու-
սումնասիրութեան մը կը շարունա-
կենք նպաստել, երբեմնակի յիշեցու-
նելով անցեալի դէպքերն ալ:

Անցեալի մանրամաս ուսումնասի-
րութիւնը պէտք է առաջնորդէ մեզ,
ներկային մէջ շատ մոլորումներ չու-
նենալու համար:

Մ. ֆ.

ԹՈՒՐԿԻԱՅԻ ՆԵՐԿԱՅԵ ԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՍՈՒԼԻ ԴԻՐԲԸ

Ճնշուած ժողովրդի նոյն իսկ ժա-
մանակաւոր յայլթուլիւնը հրճանքով
է լցնում մարդու սիրտը, սրովհետև
այդ յայլթուլիւնը ցոյց է տուլիս, որ
մասնաւոր իրաւոր մասնիկների յա-
ճախ ապարդիւն թւացող գործունէ-
ութիւնը իրօք մի անգիմաղբիլի ու
հրաշագործ ոյժ է ամփոփում իւր մէջ:
Այդ գործունէութիւնն է, որ վերջին
տարիներում մեզ տեղ անհաւատալի
անակնկալներ:

Ժողովրդական ներկայացուցչութիւն
Եւրոպական Ասորեստանում — Ռու-
սիայում...

Բայցի սրանից, և ըրոպական ազգերի
աամութիւնը ցոյց է տալիս, որ ոչ
ի ժողովուրդ մի անգամից ձեռք չէ
երել իւր ազատութիւնը: Ժողովրդա-
ան առաջին յաղթանակներին սովո-
ւարար յաջորդել է զարհուրելի պար-
տութիւնը: Մերձաւոր օրինակը Ռու-

(1) Ակնարկ՝ առաջին մէջլիսին. Այս
օրդուած վազուց է որ զրկուած էր
իւր, բայց Արմէնիսի հրատարակու-
թեան ընդհատման պատճառով ուշո-
ւալ յոյս տեսնելու: ԻՄԲ. ԱՐՄ.

— Ազգ. Երեսփոխանական ժողովը հուլիսի 23/5 նոյեմբերի նստին մէջ ընտրեց նոր Գաղաքական ժողովը: Բուհարիւթեան ժամանակեցեցան 69 Երեսփոխաններ, Գուէների բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան Քիայն 4 անդամ. Տէարներ Մինաս Զեբազ (65 քուէ), Արամ Հալաճեան (42), Տօքթէօր Սեղբոսեան (41) և Դանուկ Ազարեան (39): Մնացածները համեմատական առաւելութիւն

— Թիֆլիսի յայտնի հարուստնե-
րէն Ալեքսանդր Մէլիք-Ազարեանց
ընտանեաց յայտնի է ազգային բա-
նկերութեան ժողովներին իր մաս-
նակցութեամբ և օգնութիւններով եւ
ընտանեացիներու Թիֆլիսէն Ռոստով տա-
րած և բանտարկուած էր կառավար-
ութեան անտեղի կասկածներին են-
թարկուելով, հոկտ. 21/4 նոյն տար-
եակուեր է բանտէն, 60,000 ռուբլի
գրէթէ 156,000 ֆրանք) գրաւ տա-
լով:

[illegible]

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան
երկրորդ օրը զորագետ և ներսեան
տարածութեան տեսուչ Ա. Յարոնեան

նկատուի որ ծնողական պարտակա-
նութեան սեմին վրայ, դեռ պէտք էր
որ ապրեցներ իւր մատակարար և
անոնց բարեկամութեան մայրական
խնամքներ փութէր, և ահա յանկար-
ծական մահը կը կորզէ զայն ընտանի-
քի գրկէն և յաւիտեանպէս կը հեռա-
ցնէ՝ բաժին տալով իրեն ափ մը սև
հող :

Այդպէս եղաւ Տիկին Պ. Համարեան,
Երկու որդիկներ, մանչ մը և աղջիկ
մը, մեծը 5 տարեկան և փոքրը 2,
կը մնան վշտահար ամուսին ձեռքը,
որուն հրկնային մխիթարութիւն կը
հայցենք :

ՅԱԽԱԿԻՑ

ԽԱՆԾԱՆԾԱՆԻՆ ՍՊԱՆՆՈՂ
ՀԱՄԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻ ՄԱՀԱՎՃԱՌԸ
ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏՈՒՄ

Յայտնի է որ վեր. Ննչակեան կու-
սակցութիւնն ամերիկացի մի քանի
հարուստ Հայերին նամակներ գրելով մե-
ծամեծ գումարներ պահանջած և մերթ-
ման պարագային մահ սպառնացած էր :
Իր սպառնալիքը Յովհաննէս Թաւա-
ճեանի վրայ գործադրելով միւսներին ալ
անհրաժեշտ և համար յաղորդ էր իրեն
գործիք ընել Պետրոս Համարաձուլեան
անուն խորհրդի գիւղացի միամիտ հայե-
րիտասարդ մը որ վեր. Ննչակեաններէ պո-
ռտախոսութիւններէն խաբուած և կար-
ծելով հայրենասիրական գործ մը կատա-
րել, սպաննեց գործի վաճառական Յով-
հաննէս Թաւաճեանը 1907 յուլիս 23ին :
Զերբակալուելով՝ մանրամասն ըննութիւն
ներէ և դատաւարութենէ՝ յետոյ մահի
դատաւարութեամբ : Փաստաբանուհին
վերաքննութեան դիմեց, ինչպէս իր ծա-
մանակին հրատարակուած է Արմենիաի
մէջ. որով մահաժճիւր յետաձգուած էր :
Այժմ կրիմանաք թէ Ալպըրի վերաքննիչ
ատեանը հաստատուեց է մահաժճիւր :

ՍՊԱՆՆՈՂԻՆ ՓՈՐՁ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՀԱՎՃԱՆԻ ԱՆՈՒՆ
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻ ՄԸ ՎՐԱՑ

Ռուսիացի հարուստ Հայերէն պիւժի-
վաճառական Յովհաննէս Մաղաքեան որ
5 տարի է ի վեր իր ունեցած սովորու-
թեան համեմատ եկած էր այս ձեռք ալ
Նիս անցուելու, նոյն զբօսանքի հա-
մար գնացած էր Մոսկէ Գարլո, Ներկոյին
երբ չուզեցաւ Նիս կը վերադառնար, վերջին
րոպէին այդ վագօնը մտած ուրիշ ձեռ-
բորդ մը, որ յետոյ հասկցուած է թէ
Գրաստու Յարստու անուն տակաւագործ
մէ, Մաղաքեանի վրայ հրապտէ կը պար-
պէս Մաղաքեան ինքզինքը պաշտպանե-
լով զինքնափ կընէ իրեն վրայ յարձակո-
ղը և միևնոյն ժամանակ վտանգի գնացաւ
կը հնչեցուելով կեցուելու կուտայ չոգե-
կաւքի գնացը : Կուրքըրը դեռ չկեցած,
Գրաստու վագօնին դուռը բանալով դուրս
կը ցատկէ փախչելու համար, բայց գե-
տին ինչալով կը վիրաւորուի և կը կա-
ղայ որով անմիջապէս կը ձերբակալուի :
Ինչովիքի գեղալը Մաղաքեանի ձախ
ակաւքին քովէն ներս մտած է. շատ
վտանգաւոր դիրքի մը մէջ չկարծուի,
թէ և դեռ դուրս չէ հանուած գեղալը :
Մաղաքեան փոխադրուած է Նիս իր
տունը, մասնաւոր խնամքներ ենթար-
կուելու համար. իսկ Գրաստու՝ հիւանդա-
նոցը :

Նիսի դատական իշխանութիւնը ըննու-
թիւն բացած է այս խորհրդաւոր յար-
ձակման դէպքին վրայ որի շարժառիթը
յայտնի չէ տակաւին. Ներկոյն ալ իրար
կը մեղադրեն իրար նախարարած, բայց
Գրաստուի պատմածը ճշմարտանման չե-

րկիր, կը սպասուի մանրամասն հարցա-
քննութեան արդիւնքին :

ԹԻԻՐԵԻԱԿԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եւրոպական մի քանի տէրութիւնների
դեսպանները Բ. Գուռէն պահանջած են
Ատանաի դէպքին առթով իրենց հպա-
տակների ունեցած Քաաներին հատու-
ցուելու Բ. Գուռը մերժած լինելով, դես-
պանները մտադիր են համարում երկ-
րորդ ծանուցագիր մը տալ, պնդելու
համար իրենց պահանջի վրայ :

— Արտաքին գործերի նախարարութեան
խորհրդական նշանակուած է Յովհաննէս
էֆ. Գույումճեան :

— Կ. Պոլսի քաղաքապետութիւնը վեր-
ջապէս որոշեց է վերցունել շուկայի փո-
շոցներէն :

— Կառավարութիւնն որոշեց է 2 տա-
րի համար առաքելու զառնելու Ատանաի ժո-
ղովրդէն :

— Տօքէթի Գալուստ Գերասանճեան
գրկուել է վան քաղաքապետական բը-
ժըղի պաշտօնով :

— Եւրոպիական (Թօքատ) գրած
են «Ազատամարտ»ին :

«Այս երկրորդ անգամ է, որ Փարլա-
մէնթի անդամներն մէկը անգլոյս մեծ
մշկիթի մը մէջ բանախօսութիւն կընէ և
Հայերու ու Թուրքերու միջև համեաշ-
խութիւն կը քարոզէ : Նրէկ՝ դարձեալ
այստեղ զտնուող կրօնաւոր մը, որ իւր
բնագործի մարդը Թուրքերին յայտնի է,
կընէ ու կը հայհոյէ ոչ մի-ր բանախօ-
սին, այլ և Սահմանադրութեան ու սահ-
մանադրականներուն, և դառնալով Մար-
գարէի հաւատացեալներուն, կը հրաւրէ
զանոց շնորհ անհաւատներու բարեկամ
ներուն, համեաշխութեան մասին շատ
ծել իսկ, այլ հնար եղածին շափ շուտով
յարձակիլ կեանքներու վրայ և կուտիւ
ամէնքը :» Բնական է որ այս դէպքը
խառնափոթ դրութիւն մը կը ստեղծէ և
մարդիկ կը թողուն ու դուրս կընեն,
Մզկիթի բակի և մօտակայ փողոցի մէջ կը
չարուակուել շոյել : Ամբողջ ոչ կը հա-
մարձակի ինքնափոխելի կոչին արձագանգ
տալ և ոչ ալ հակառակիլ : Վերջապէս
Թուրքերէն մէկը ձայն կը բարձրացնէ
բնագործիին դէմ, կոչ կընէ ձեռնկալ
և իւնելով կառավարութեան տանիլ :
Բազմութեան մէջէն հետզհետէ ձայներ
կը շատանան, կեանքները շարքի քա-
րողով կը շարունակէ աւելի բարձր պո-
ռալ. վերջապէս փողոցէն անցնող ոստի-
կաններ կուգան կը բռնեն կրօնաւորը և
ծեծելով կը տանին կառավարութեան :
Ինչ եղաւ վերջը, ոչ ոք գիտէ : Յաւալի
հանգամանքը կրկնակի է այստեղ. մէկը
այս, որ այդպիսիները դեռ կրնան ինք-
զինքնին արդարացնել, և ժողովուրդը
գոնէ առաջին րոպէներուն տատամսոտ
դիրք մը կը բռնէ. մէկ ալ այն, որ տե-
ղական կառավարութիւնը այդպիսի մէ-
կուն իր արժանաւոր պատիժը իսկոյն չի
տար : Զգիտեմ թէ այս անգամ ինչ կըլ-
լայ, սակայն անցեալէն յայտնի է, որ
միևնոյն անձնաւորութիւնը իր նոյնօրի-
նակ «գործունէութեան» համար քստոր-
ուած է եղեր. բայց ամիս մը վերջը ա-
ռանց իսկ յայտնուել՝ վերադարձեր է :
Շարաթներէ ի վեր կը պտտէր այդ կրօ-
նաւորը և տեղական կառավարութեան
պաշտօնեաները կարծես աչք կը քոցէին :
Այս դէպքէն ետքը կը ստանայ այդ մար-
դուկը իր արժանաւոր պատիժը. տես-
նենք :»

— Նրեսփոխական ժողովի նախա-
գահ Անմէտ Բիզա պէյ այցելեց Յոյների
պատրիարքարան ուր մեծ պատիւներով
ընդունուեցաւ : Եովթարմ պատրիարք իր
տեսակցութեան մէջ մասնաւորապէս շեշ-
տեց պատրիարքարանի առանձնաշնոր-
հութիւնը վրայ որ կառավարութիւնը

— Նրեսփոխական ժողովի նախա-
գահ Անմէտ Բիզա պէյ այցելեց Յոյների
պատրիարքարան ուր մեծ պատիւներով
ընդունուեցաւ : Եովթարմ պատրիարք իր
տեսակցութեան մէջ մասնաւորապէս շեշ-
տեց պատրիարքարանի առանձնաշնոր-
հութիւնը վրայ որ կառավարութիւնը

մտադիր է ընել : Բիզա պէյ հաւատեց
թէ պատրիարքական առանձնաշնորհու-
ման Սահմանադրութեամբ նուիրագոր-
ծուած են արդէն և անեղծ պիտի մնան :
Պատրիարքը ներքին գործերի նախարար
Թաւադ պէյին և դատական ու կրօնա-
կան նախարար Նէճմէտտին պէյին և
յետոյ վարչապետ Հիւսի իշապին ալ ալ
ցելութեան քնաց որոնք ամէնքն ալ
առանձնաշնորհութեան խնդրին առթով
միևնոյն հաւատաւորները կրկնեցին Նա-
քիմ պատրիարքին հետ տեսակցութեան
մէջ : Պատրիարքը խնդրեց է վարչապե-
տին որ այդ հաւատաւորները գրաւոր
կերպով ալ հաղորդուին իրեն :

Յոյների պատրիարքարանի և Բ. Գրա-
միւլ յարաբերութիւններն որոնք վերջին
ժամանակներ ծանր և խիստ երկութ
մտած էին (առանց սակայն Պատրիար-
քըն ասոր համար հրաժարական տալու),
սկսած են ալիւմ հաշտութիւնութեան և
համաձայնութեան հանդարտ վիճակ մը
ստանալ :

ԿՐԷՏԷ

Բ. Գուռէն կրէտէի պաշտպան տե-
րութիւններին զրկուած ծանուցա-
գրին նկատմամբ, որին դեռ պատաս-
խանած չէ Մեղիւ, դիւանագիտական
չըլանակներին մէջ ընդհանրացած
կարծիքն այս է թէ ներկայ ժամանա-
կը յարմար չէ կրէտական խնդրին
վրայ վիճաբանելու : Կը կարծուի որ
թիւրք կառավարութեան կիմացու-
նեն թէ կրէտէի պաշտպան 4 տէրու-
թիւնները բնաւ չեն փափաքի կղզիին
արդի կացութիւնը փոփոխել թե-
րևս Ռուսիաի արտաքին գործերի
նախարար Տ. Իզվոլսքի, որ ամէնէն
առաջ ստացած է թիւրքերի ծանու-
ցագիրը, անոր պատասխանէ 4 տե-
րութիւններին կողմէն, որոնք ամէնքն
ալ համաձայն են այս խնդրի մէջ :

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանէն կը հեռագրեն նոյ. 2ին.
«Աւագակութիւնը հետզհետէ կը շատ-
նայ Պարսկաստանի հարաւակողմը.
հարիւրաւոր հողահարներ գրա-
ւած են Սպահանէն Շիրազ տանող
ճանապարհը. մի քանի օր առաջ
հողահարները քանդեցին անգլիա-
կան հեռագրական ձողերը. Պուշի-
հետ հեռագրական հաղորդակցու-
թիւնը 24 ժամ ընդհատուեցաւ. հե-
ռագրիները երթեկութիւնը շատ
անկանոն դարձած է այսօր» :

— Պետերբուրգի «Նովոյէ վրէ-
միա» լրագրին եկած հեռագիր մը
կիմացունէ թէ նախորդ Շահի կու-
սակից ցեղերէն 10.000 հոգիի չափ
յարձակել են Արտապիլ քաղաքին
վրայ, զայն գրաւել, կողոպտել և
բնակիչներէն մի քանի հարիւր հոգի
կոտորել են :

— Բաւական թուով երեսփոխան.
ներ արդէն ընտրուած և Թէհրան
հասած լինելով, խորհրդարանին բա-
ցումը հանդիսաւոր կերպով պիտի
կատարուի առաջիկայ երկուշաբթի
(15 նոյ.) կէսօրէն յետոյ ժամը 2ին,
նոր Շահին, իր խնամակալի, իշխան-
ները, իւլէմաների և դեսպանների
ներկայութեամբ :

— Թէհրանէն կը հեռագրեն
«Յրտնգիւրդըր Յայդուկ»ին թէ.
600 հոգիէ բաղկացած ջոկատ մը,

Marseille . — Imprimerie du Midi